

Tác động của cú sốc Covid-19 đến hiệu quả hoạt động của các doanh nghiệp niêm yết tại Việt Nam

Dương Quỳnh Nga^(*) • Lê Thị Kim Huệ • Đào Lê Kiều Oanh

Ngày nhận bài: 19/5/2023 | Biên tập xong: 01/9/2023 | Duyệt đăng: 10/9/2023

TÓM TẮT: Bài viết phân tích ảnh hưởng của cú sốc Covid-19 đến hiệu quả hoạt động của các doanh nghiệp niêm yết trên thị trường chứng khoán Việt Nam. Dữ liệu mẫu nghiên cứu gồm 170 doanh nghiệp thuộc nhiều ngành nghề khác nhau với 2.720 báo cáo tài chính theo quý từ năm 2018 đến năm 2021. Bài viết sử dụng mô hình gồm hai biến phụ thuộc: ROA (lợi nhuận trên tổng tài sản), ROE (lợi nhuận trên vốn chủ sở hữu); đồng thời các biến độc lập được đưa vào mô hình bao gồm quy mô công ty, thời gian hoạt động, tỷ lệ đòn bẩy, tỷ lệ thanh toán, tăng trưởng doanh thu, đầu tư vào tài sản cố định, tỷ lệ lạm phát, tổng sản phẩm quốc nội và biến kiểm soát là Covid-19. Kết quả nghiên cứu cho thấy, cú sốc Covid-19 làm giảm hiệu quả hoạt động của các doanh nghiệp được niêm yết.

TỪ KHÓA: Cú sốc Covid-19, hiệu quả tài chính, ROA, ROE.

Mã phân loại JEL: C33, D22, G31, G32, L25.

1. Giới thiệu

Dịch Covid-19 bùng phát đã ảnh hưởng đến nhiều quốc gia trên thế giới, gián đoạn chuỗi cung ứng toàn cầu, trong đó có các nước như Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc có quan hệ kinh tế chặt chẽ với Việt Nam. Điều này khiến nhiều doanh nghiệp có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) gặp phải các vấn đề như thiếu nguyên liệu cho hoạt động sản xuất kinh doanh, tiêu thụ sản phẩm và nguồn nhân lực. Sáu tháng đầu năm 2020, mặc dù xuất siêu 14,2 tỷ USD nhưng khu vực FDI tiếp tục sụt giảm mạnh; 53,8% doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực xuất khẩu không xuất

khẩu được hàng. Sau nhiều năm tăng trưởng liên tục, kim ngạch nhập khẩu cũng cao hơn kim ngạch nhập khẩu từ thị trường trong nước; nhập khẩu kinh doanh của khu vực FDI sụt giảm so với thời gian trước.

Theo Ngân hàng Thế giới (Worldbank) (2020), Covid-19 đã tác động tới nhiều khía cạnh trong xã hội. Cú sốc Covid-19 đã tạo sự

^(*) Dương Quỳnh Nga - Học viện Hàng không Việt Nam, 104 Nguyễn Văn Trỗi, Phường 11, Quận phú nhuận, Thành phố Hồ Chí Minh.; Email: ngadq@vaa.edu.vn.